Діана Кравчук
студентка гр. ФМПС-21,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

ВІД «ФІНАНСІВ ВИЖИВАННЯ» ДО «ФІНАНСІВ РОЗВИТКУ»: НОВЕ БАЧЕННЯ СТАЛОСТІ

Кожен історичний період має свої виклики, але для нашого покоління це боротьба за розвиток у світі, де стабільності майже не залишилось. Україна знову стоїть перед вибором: знову виживати чи почати розвиватися. Ми звикли шукати шляхи виживання – економічного, соціального, духовного. Сьогодні на часі нове завдання – навчитися будувати фінанси розвитку, систему, яка не просто рятує у кризу, а створює фундамент для сталого майбутнього.

Для мене фінанси – це не лише цифри, бюджети чи банки, а перш за все про людей, оскільки фінансова система – це відображення нашого мислення, зрілості й довіри до держави. Коли ми живемо з думкою «аби вистачило на завтра», ми залишаємося в стані фінансів виживання. Але коли ми починаємо думати «як зробити краще завтра», ми переходимо до фінансів розвитку. У цьому й полягає суть сталості – у здатності бачити перспективу навіть серед невизначеності.

Професор Сергій Ілліч Юрій підкреслював, що фінанси мають бути інструментом побудови суспільства з високими ідеалами. Він зазначав: «Людина, як найвища і найпріоритетніша цінність, повинна бути юридично й соціально-економічно забезпеченою у своїх основних правах, а найвища мета суспільства – досягти того, щоб увесь життєвий простір існування особистості став насправді людським» [1]. Його наукова позиція: фінанси мають формувати довіру, мораль і справедливість. Ці слова актуальні як ніколи, адже війна показала: там, де немає людини в центрі системи, не виживе жодна економіка.

Фінанси виживання – це вимушена реакція, спрямована лише на підтримку найнеобхіднішого: армії, енергетики, соціальних виплат. Це важливий етап, але він не може бути кінцевою метою. Поступово ми маємо переходити до фінансів розвитку – інвестицій у науку, освіту, медицину та цифровізацію. Цей підхід є ключем до відновлення України, адже, як стверджує наукова позиція С. І. Юрія, «Українська нація наукою й освітою приростати буде!» [2]. Моє бачення сталого розвитку – це держава, яка робить ставку на зміцнення людського капіталу. Нам потрібна не просто стабільна економіка, а свідоме суспільство, яке розуміє, що фінансова культура – це зброя, що захищає не гірше за танк.

Для мого покоління розвиток – це відчуття сенсу, коли праця будує країну. Фінанси розвитку мають працювати не на страх, а на мрію, допомагаючи молоді відкривати власні бізнеси, інвестувати у стартапи та створювати соціальні ініціативи.

Сталий розвиток – це також про відповідальність. Ми не можемо чекати, що держава зробить усе за нас. Професор Юрій С. І. зазначав, що суспільні

рухи, які обрали за мету «прогрес і свободу, освіту та культуру, народне самоуправління», завжди стоятимуть за розвиток місцевого самоврядування [3]. Це видно на прикладі українців, які вміють об'єднуватися, волонтерити та збирати гроші на армію. Це приклад фінансів виживання, які перетворюються на фінанси розвитку. Тепер ми маємо навчитися не лише допомагати, а й планувати, створюючи системи, які розвиватимуть країну без постійного "гасіння пожеж".

Головний виклик для сучасної України – не просто відновити зруйноване, а побудувати нову модель мислення, засновану на впевненості у завтрашньому дні. Фінанси розвитку – це довгострокові проєкти, стабільні інституції та справедливість. Це той рівень системної довіри, про який говорив С. І. Юрій: «Ніхто й ніщо так болісно не відчуває кардинальних змін в економіці, як фінансова система держави. Саме вона забезпечує успіх чи невдачу всієї реорганізації господарства, зумовлює піднесення чи падіння політичного іміджу незалежної держави» [4].

Майбутнє України залежить від зміни мислення кожного громадянина. Ми повинні сприймати гроші не як самоціль, а як ресурс для розвитку. Коли кожен українець почне думати не в категоріях "вижити", а в категоріях "створити", ми станемо справді стійкою державою. Моє бачення сталості – це філософія життя: перестати сприймати фінанси як проблему і почати бачити в них інструмент змін. Виживання – це страх втратити. Розвиток – це сміливість творити. Настав час, коли кожна гривня повинна означати розвиток.

Список використаних джерел:

1. Юрій С. І. Фінансова парадигма місцевого самоврядування. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2004. № 4. С. 6–7.
2. Економічні проблеми XXI століття: міжнародний та український виміри: матеріали засідання «Круглого столу» / редкол.: С. І. Юрій, Є. В. Савельєв. Тернопіль: ТНЕУ, 2008. С. 28–29.
3. Юрій С. І. Фінансова парадигма місцевого самоврядування. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2004. № 4. С. 7–8.
4. Юрій С. І., Крисоватий А. І. Державні фінанси як основа соціально-економічного оновлення суспільства. *Фінанси України*. 1998. № 9. С. 9–10.